

NEDERLANDERS OVER DE MONARCHIE IN 2020

IPSOS - NIEUWSUUR

22 december 2020

GAME CHANGERS

Nederlanders over de monarchie in 2020

Ipsos heeft in samenwerking met Nieuwsuur de publieke opinie in Nederland betreffende het Koningshuis en de monarchie onderzocht. Dit zijn de belangrijkste resultaten. Eerder publiceerde Nieuwsuur [hier](#) over ons onderzoek.

Het vertrouwen in koning Willem-Alexander is in 2020 flink gedaald. In april van dit jaar zei nog 76% van alle Nederlanders veel of tamelijk veel vertrouwen in de koning te hebben. In december is dat nog maar 47%. Ook de tevredenheid met het functioneren van de koning is gekelderd. Waar in april 67% van de ondervraagden nog zei (heel) tevreden te zijn over het functioneren van Willem-Alexander is dat in december nog maar 51%. Het aandeel burgers dat (zeer) ontevreden is over het functioneren van de koning is gestegen van 3% naar 14%. De tevredenheid over het functioneren van koningin Máxima is ook gedaald; van 83% in april 2020 tot 61% in december.

Draagvlak voor de monarchie

Ook het draagvlak voor de monarchie is afgenomen, hoewel nog steeds een meerderheid van 60% van alle burgers vindt dat Nederland een monarchie moet blijven. Dat aandeel was in april nog 74%. De steun voor een republiek als staatsvorm is licht gestegen. In vergelijking met april zeggen meer Nederlanders zich druk te maken over de kosten van de monarchie, en ook is er een sterkere behoefte aan meer openheid over die kosten.

Bij deze cijfers dient te worden opgemerkt dat er een vergelijking is gemaakt met april 2020. Het is niet uitgesloten dat het enthousiasme voor het koningshuis en de monarchie in april, vanwege feestelijkheden, altijd iets hoger ligt dan in andere maanden. Het is daarom verstandig om terughoudend te zijn met de conclusie dat de waargenomen afname van het draagvlak voor de monarchie enkel is terug te voeren op de coronacrisis.

Coronacrisis

Tijdens de coronacrisis is discussie ontstaan over de mate van solidariteit van het koningshuis met de Nederlandse burgers. Toch laat onze data zien dat de groep Nederlanders die vindt dat de koning en de koningin zich wel solidair hebben getoond met het volk tijdens de coronacrisis een stuk groter is dan de groep die vindt dat dit niet het geval is (40% versus 25%). Ook zegt ruim de helft van alle burgers (55%) dat het koninklijk echtpaar zich bewust is van het maatschappelijke leed dat wordt veroorzaakt door de crisis; slechts 16% denkt van niet. Het zijn met name ouderen (55+) die, meer dan jongeren, overtuigd zijn van de solidariteit van de koninklijke familie en van hun binding met het volk.

Wel is er, ook onder ouderen, kritiek op de beslissing van de koninklijke familie om tijdens de coronacrisis met vakantie naar Griekenland te gaan. Een duidelijke meerderheid (76%) vindt deze beslissing ‘niet verstandig’, en bijna zeven op de tien Nederlanders (69%) denken dat het imago van de familie hierdoor is beschadigd.

Eerder onderzoek

In dit rapport vergelijken we data van december 2020 met data van april 2020. Die data komt uit het NOS Koningsdagonderzoek dat Ipsos ieder jaar in opdracht van de NOS uitvoert. Bekijk [hier](#) het volledige onderzoeksrapport en [hier](#) het artikel van de NOS.

Beoordeling koning Willem-Alexander

Willem-Alexander is sinds 2013 staatshoofd van Nederland. Hoe tevreden bent u over de wijze waarop hij de afgelopen jaren heeft geregeerd?	April 2020	December 2020	
Zeer tevreden	26%	13%	↓
Tevreden	51%	38%	↓
Neutraal (tevreden noch ontevreden)	17%	28%	↑
Ontevreden	2%	7%	↑
Zeer ontevreden	1%	7%	↑

Willem-Alexander is sinds 2013 staatshoofd van Nederland. Hoe tevreden bent u over de wijze waarop hij de afgelopen jaren heeft geregeerd?	April 2020	December 2020	
Zeer (tevreden)	77%	51%	↓
Zeer (ontevreden)	3%	14%	↑

Hoeveel vertrouwen heeft u in Willem-Alexander als koning van Nederland?	April 2020	December 2020	
Zeer veel vertrouwen	27%	15%	↓
Tamelijk veel vertrouwen	49%	32%	↓
Neutraal (veel noch weinig vertrouwen)	16%	29%	↑
Tamelijk weinig vertrouwen	3%	7%	↑
Zeer weinig vertrouwen	2%	9%	↑

Hoeveel vertrouwen heeft u in Willem-Alexander als koning van Nederland?	April 2020	December 2020	
Zeer/tamelijk veel vertrouwen	76%	47%	↓
Zeer/tamelijk weinig vertrouwen	5%	16%	↑

Basis: Nederlanders (18+), nationaal representatieve steekproeven, 17-20 april 2020 (n=1.002) en 18-20 december 2020 (n=1.050).

↓ ↑ Significant lager/hoger dan in april (95% betrouwbaarheidsinterval)

Beoordeling koning Willem-Alexander

Willem-Alexander is sinds 2013 staatshoofd van Nederland. Hoe tevreden bent u over de wijze waarop hij de afgelopen jaren heeft geregeerd?	Allen	VVD	PVV	CDA	D66	GL	SP	PvdA
Zeer (tevreden) – naar huidige partijvoorkeur								
April 2020	77%	87%	58%	88%	80%	65%	75%	81%
December 2020	<u>51%</u>	<u>61%</u>	<u>41%</u>	<u>73%</u>	<u>53%</u>	<u>38%</u>	<u>52%</u>	<u>53%</u>

Hoeveel vertrouwen heeft u in Willem-Alexander als koning van Nederland?	Allen	VVD	PVV	CDA	D66	GL	SP	PvdA
Zeer/tamelijk veel vertrouwen – naar huidige partijvoorkeur								
April 2020	76%	89%	54%	90%	84%	66%	76%	78%
December 2020	<u>47%</u>	<u>61%</u>	<u>35%</u>	<u>63%</u>	<u>49%</u>	<u>39%</u>	<u>50%</u>	<u>51%</u>

Basis: Nederlanders (18+), nationaal representatieve steekproeven, 17-20 april 2020 (n=1.002) en 18-20 december 2020 (n=1.050). Statistisch significante verschillen ten opzichte van april (95%) zijn onderstreept

Beoordeling koningin Máxima

Máxima vervult sinds 2013 haar rol als koningin naast het staatshoofd. Hoe tevreden bent u over de wijze waarop zij dat doet ?	April 2020	December 2020
Zeer tevreden	41%	23%
Tevreden	42%	38%
Neutraal (tevreden noch ontevreden)	12%	23%
Ontevreden	1%	4%
Zeer ontevreden	2%	5%

Máxima vervult sinds 2013 haar rol als koningin naast het staatshoofd. Hoe tevreden bent u over de wijze waarop zij dat doet ?	April 2020	December 2020
(Zeer) tevreden	83%	61%
(Zeer) ontevreden	3%	9%

Basis: Nederlanders (18+), nationaal representatieve steekproeven, 17-20 april 2020 (n=1.002) en 18-20 december 2020 (n=1.050).

  Significant lager/hoger dan in april (95% betrouwbaarheidsinterval)

Monarchie of republiek?

Nederland is een koninkrijk met een koning als staatshoofd. Wat is volgens u het beste: dat Nederland een monarchie blijft of dat het een republiek wordt met een gekozen president als staatshoofd?	April 2020	December 2020	
Nederland moet een monarchie blijven	74%	60%	↓
Nederland moet een republiek worden	15%	21%	↑

Er wordt wel eens gesproken over een louter ceremoniële rol van het staatshoofd. Wat vindt u wenselijk?	April 2020	December 2020	
De monarchie in huidige vorm	56%	38%	↓
Een ceremonieel koningschap	15%	28%	↑
Geen monarchie, maar een republiek	12%	17%	↑

Op dit moment is het zo dat het oudste kind van de koning(in) automatisch de troonopvolger wordt. Wat vindt u daarvan?	April 2020	December 2020	
Het is goed dat deze traditie blijft voortbestaan	63%	50%	↓
Het is niet meer van deze tijd	25%	35%	↑

Basis: Nederlanders (18+), nationaal representatieve steekproeven, 17-20 april 2020 (n=1.002) en 18-20 december 2020 (n=1.050).

↓ ↑ Significant lager/hoger dan in april (95% betrouwbaarheidsinterval)

Monarchie of republiek?

Nederland is een koninkrijk met een koning als staatshoofd. Wat is volgens u het beste: dat Nederland een monarchie blijft of dat het een republiek wordt met een gekozen president als staatshoofd?	Allen	VVD	PVV	CDA	D66	GL	SP	PvdA
Nederland moet een monarchie blijven – naar huidige partijvoorkeur								
April 2020	74%	88%	59%	86%	84%	59%	75%	73%
December 2020	<u>60%</u>	<u>71%</u>	50%	84%	<u>63%</u>	50%	<u>59%</u>	<u>66%</u>
Nederland moet een republiek worden – naar huidige partijvoorkeur								
April 2020	15%	7%	22%	5%	7%	29%	15%	22%
December 2020	<u>21%</u>	16%	31%	6%	<u>25%</u>	37%	19%	23%

Basis: Nederlanders (18+), nationaal representatieve steekproeven, 17-20 april 2020 (n=1.002) en 18-20 december 2020 (n=1.050). Statistisch significante verschillen ten opzichte van april (95%) zijn onderstreept

Monarchie of republiek?

Op dit moment is het zo dat het oudste kind van de koning(in) automatisch de troonopvolger wordt. Wat vindt u daarvan?	Allen	VVD	PVV	CDA	D66	GL	SP	PvdA
Het is goed dat deze traditie blijft voortbestaan – naar huidige partijvoorkeur								
April 2020	63%	73%	51%	76%	70%	46%	64%	60%
December 2020	<u>50%</u>	63%	48%	62%	<u>48%</u>	32%	<u>45%</u>	53%
Het is niet meer van deze tijd – naar huidige partijvoorkeur								
April 2020	25%	23%	36%	17%	19%	42%	24%	35%
December 2020	<u>35%</u>	29%	38%	26%	<u>43%</u>	50%	<u>41%</u>	29%

Basis: Nederlanders (18+), nationaal representatieve steekproeven, 17-20 april 2020 (n=1.002) en 18-20 december 2020 (n=1.050). Statistisch significante verschillen ten opzichte van april (95%) zijn onderstreept

Kosten van de monarchie

Het is belangrijk dat het koningshuis verantwoording aflegt over de eigen kosten	April 2020	December 2020
(zeer) mee eens	72%	74%
Neutraal	18%	15%
(zeer) mee oneens	6%	7%

Ik maak me druk over de kosten van de monarchie	April 2020	December 2020
(zeer) mee eens	29%	40%
Neutraal	30%	26%
(zeer) mee oneens	38%	29%

Er zou meer openheid moeten zijn over de kosten van de monarchie	April 2020	December 2020
(zeer) mee eens	62%	71%
Neutraal	27%	16%
(zeer) mee oneens	8%	8%

Basis: Nederlanders (18+), nationaal representatieve steekproeven, 17-20 april 2020 (n=1.002) en 18-20 december 2020 (n=1.050).

  Significant lager/hoger dan in april (95% betrouwbaarheidsinterval)

De monarchie tijdens de coronacrisis (I)

Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima zijn zich bewust van het maatschappelijke leed dat door corona wordt veroorzaakt	December 2020	Leeftijd			Opleiding		
	Allen	18-34 jaar	34-54 jaar	55+	Laag	Middel	Hoog
(zeer) mee eens	55%	<u>44%</u>	<u>50%</u>	<u>66%</u>	54%	53%	58%
Neutraal	23%	26%	26%	18%	24%	23%	22%
(zeer) mee oneens	16%	18%	18%	13%	17%	17%	15%

Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima tonen zich solidair met het volk tijdens de coronacrisis	December 2020	Leeftijd			Opleiding		
	Allen	18-34 jaar	34-54 jaar	55+	Laag	Middel	Hoog
(zeer) mee eens	40%	<u>27%</u>	<u>35%</u>	<u>51%</u>	39%	39%	41%
Neutraal	30%	29%	33%	28%	34%	28%	29%
(zeer) mee oneens	25%	<u>32%</u>	<u>29%</u>	<u>19%</u>	22%	26%	27%

Basis: Nederlanders (18+), nationaal representatieve steekproef, 18-21 december 2020 (n=1.050). Statistisch significante verschillen (95%) zijn onderstreept.

De monarchie tijdens de coronacrisis (II)

Het was onverstandig van Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima om tijdens de coronacrisis met vakantie naar Griekeland te gaan	December 2020	Leeftijd			Opleiding		
	Allen	18-34 jaar	34-54 jaar	55+	Laag	Middel	Hoog
(zeer) mee eens	76%	<u>68%</u>	<u>74%</u>	<u>81%</u>	74%	74%	78%
Neutraal	11%	12%	12%	9%	12%	12%	8%
(zeer) mee oneens	10%	12%	10%	9%	9%	9%	11%

De vakantie van Koning Willem-Alexander en Koningin Maxima naar Griekenland van dit jaar is slecht geweest voor hun imago.	December 2020	Leeftijd			Opleiding		
	Allen	18-34 jaar	34-54 jaar	55+	Laag	Middel	Hoog
(zeer) mee eens	69%	65%	69%	71%	66%	68%	71%
Neutraal	17%	16%	17%	17%	18%	17%	15%
(zeer) mee oneens	10%	11%	10%	11%	10%	10%	11%

Basis: Nederlanders (18+), nationaal representatieve steekproef, 18-21 december 2020 (n=1.050). Statistisch significante verschillen (95%) zijn onderstreept.

De monarchie tijdens de coronacrisis (III)

Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima weten niet goed wat er speelt in de samenleving	December 2020	Leeftijd			Opleiding		
	Allen	18-34 jaar	34-54 jaar	55+	Laag	Middel	Hoog
(zeer) mee eens	29%	31%	32%	26%	29%	30%	28%
Neutraal	23%	26%	25%	20%	27%	<u>18%</u>	26%
(zeer) mee oneens	41%	<u>29%</u>	<u>36%</u>	<u>52%</u>	38%	44%	40%

Onderzoeksopzet

Methode

De gegevens zijn gebaseerd op twee verschillende onlineonderzoeken van Ipsos onder twee representatieve steekproeven van stemgerechtigde Nederlanders op 17-20 april 2020 (n=1.002) en 18-20 december 2020 (n=1.050). Afwijkingen tussen de samenstellingen van de steekproeven en de samenstelling van de Nederlandse stemgerechtigde bevolking op de kenmerken leeftijd, geslacht, opleiding, regio, werkzaamheid en stemgedrag bij de laatste landelijke verkiezingen (de Tweede Kamerverkiezingen van 2017) zijn door middel van een weging gecorrigeerd. Foutmarges lopen uiteen van ongeveer 1% tot ongeveer 3%.

Meer informatie

Ipsos heeft dit onderzoek uitgevoerd in samenwerking met [Nieuwsuur](#).

Neem voor meer informatie over dit onderzoek contact op met Sjoerd van Heck:

sjoerd.vanheck@ipsos.com

GAME CHANGERS

